

កំពូលសាសនាវិទូ ៦ ស្មាថ

អ៊ីម៉ា ម៉ាណិក ពិសេស អាណេស

مكتبة
رضي الله عنه

ពោះពុម្ពឈើកទី១

២០១៤

រក្សាសិទ្ធិព្រះយ៉ាង

ជីវប្រវត្តិអ៊ីម៉ា ម៉ាលីកពិនអាណើស

ជីវប្រវត្តិអ៊ីម៉ា ម៉ាលីកពិនអាណើស

ឈ្មោះពេញ: អ៊ីម៉ា អាពូ អាប៉ូទូលឡោះ ម៉ាលីក ពិន អាណើស អាណើស អាលអើស្លាហ៊ីយ៉ា មកពីកុលសម្ព័ន្ធអារ៉ាប់ហ៊ាមឈ្មុំ ។

សម័យកាល: ចន្លោះឆ្នាំ ៩៣៣ ហ.ស ដល់ ១៧៩ ហ.ស ត្រូវនឹងឆ្នាំ៧១២ គ.ស ដល់ ៧៩៦ គ.ស ជាអ៊ីម៉ាប្រចាំទីក្រុងអន្តោប្រវេសន៍ និងបិតក្នុងចំណោមអ៊ីម៉ាទាំងបួនដ៏ល្បីល្បាញ គេបានកំណត់យកឈ្មោះរបស់លោកដាក់ជាឈ្មោះនិកាយ គឺនិកាយម៉ាលីក៊ីយ៉ា (អ៊ីម៉ាម៉ាលីកនិយម) ផ្នែកក្បួចច្បាប់ឥស្លាម។

ឆ្នាំកំណើត: អ៊ីម៉ា ម៉ាលីក ពិន អាណើស កើតនៅក្នុងខែនិសាយរដូវទី១ (بيع الأول) ឆ្នាំ៩៣៣ ហ.ស ត្រូវនឹងឆ្នាំ៧១២ គ.ស ។

កន្លែងកំណើត: លោករស់នៅតំបន់អាកីក បន្ទាប់មកទៅរស់នៅឯទីក្រុងម៉ាឌីណា ។

អ្នកប្រាជ្ញម្ចាស់កម្រិតវិជ្ជា:

អ្នកម្ចាស់ ម៉ាស៊ីន ពិស អាណេស

មរណៈភាព: លោកអ្នកម្ចាស់ ម៉ាស៊ីនបានទទួលមរណភាព
នៅក្នុងខែនិទាយរដូវទី១ឆ្នាំ២០៧៩ហ.ស ត្រូវនឹងឆ្នាំ
៧៩៥គ.ស មានអាយុវែងរហូតជិត ដល់ទៅ៨៦ឆ្នាំ។

និកាយ: គឺនិកាយម៉ាលីកីយ៍ (អ្នកម្ចាស់ម៉ាស៊ីននិយម) ផ្នែក
ក្បួនច្បាប់តស្ដា។

គោលជំនឿ: កាន់តាមស៊ីណ្ឌូ: និងចាម៉ាអៈ។

គោលជំនឿ: កាន់តាមស៊ីណ្ឌូ: និងចាម៉ាអៈ ។

អ្នកប្រាជ្ញម៉ូហាំម៉ាត់រ័ចនៈ

អ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីក ពិន អាណើស

កំណើតរបស់លោក អ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីក ពិន អាណើស

អ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីក ពិន អាណើស កើតនៅក្នុងខែនិទាយ
រដូវទី១ (بيع الأول) ឆ្នាំ៩៣ហ.ស ត្រូវនឹងឆ្នាំ៧១២គ.ស
ដំបូងបង្អស់លោករស់នៅតំបន់អាកីក បន្ទាប់មកទៅ
រស់នៅឯទីក្រុងម៉ាឌីណា៖។ លោកធំឡើងក្នុងគ្រួសារ
មួយដែលយកចិត្តទុកដាក់នឹងការសិក្សាលើមុខវិជ្ជាមូ
ហាំម៉ាត់រ័ចនៈ(علم الحديث)។ ក្នុងចំណោមសមាជិក
គ្រួសារ មានបស់លោកឈ្មោះ ណាហ្វៀក មានងារថា

កំណើតរបស់អ៊ីម៉ាំម៉ាលីកពិនអាណើស

អ្នកប្រាជ្ញម៉្យាម៉ាត់វចនៈ

អ៊ីម៉ា ម៉ាលិក ពិន អាណេស

កំណើតរបស់អ៊ីម៉ាម៉ាលិកពិនអាណេស

អាពុ ស្វីហោល មានការយកចិត្តទុកដាក់ច្រើនជាងគេបំផុត
 ចំពោះមុខវិជ្ជានេះ ដូច្នេះហើយទើបគេចាត់ទុកលោក
 បិតក្នុងចំណោមសាស្ត្រាចារ្យរបស់ អធិន្ទ ស្យាហាប។
 បងប្រុសរបស់លោកឈ្មោះ អាន់ណាហ្គ័រផ្តោត
 អារម្មណ៍តែទៅលើចំណេះវិជ្ជាគាត់នៅជាប់ជាមួយនឹង
 ពួកអ្នកប្រាជ្ញវិទូ រហូតដល់គេដាក់ងារអ៊ីម៉ាម៉ាលិកថា
 ប្អូនប្រុសអាន់ណាហ្គ័រ ព្រោះបងប្រុសរបស់លោកជាម
 មុស្សឈឺឈាញ ។ អ៊ីម៉ា ម៉ាលិក ចាប់ផ្តើមស្វែងរក
 ចំណេះវិជ្ជាតាំងពីនៅតូចទទួលឥទ្ធិពល ពីមជ្ឈដ្ឋាន
 គ្រួសារដែលលោករស់នៅជាមួយ និងដោយសារការ
 ណែនាំរបស់ម្តាយលោក។ មានគេតំណាលថាលោកចង់
 រៀនខាងផ្នែកចំរៀង តែម្តាយរបស់លោកបានណែនាំ
 អោយរៀនខាងចំណេះវិជ្ជាវិញ ម្តាយលោកបាន
 និយាយជាមួយលោកថាៈ « ពិតប្រាកដ មនុស្សមើល
 ឃើញតែចំណុចល្អៗរបស់ចំរៀង ប៉ុន្តែពុំមើលឃើញ
 ចំណុចអាក្រក់របស់វាឡើយ » ម្តាយលោកពុំមាន

អ្នកប្រាជ្ញម្នាក់ម៉ាត់វចនៈ អ៊ីម៉ា ម៉ាលីក ពិន អាណេស

បំណងចង់ប្រដូចលោកទៅនឹងមនុស្សអាក្រក់នោះទេ

តែចង់អោយលោកបោះបង់ការរៀនចំរៀង។

ហេតុតែស្រលាញ់ចំណេះដឹងពេកលោកបានរុះ

ដំបូលផ្ទះលក់យកលុយទៅរៀនសូត្រ និងរស់នៅ

ជាមួយពួកអ្នកប្រាជ្ញវិទូ។ អ៊ីម៉ា ម៉ាលីកបាននិយាយថាៈ

« នៅពេលដែលខ្ញុំគ្រប់អាយុចូលរៀនម្តាយមីងរបស់ខ្ញុំ
បាននិយាយជាមួយខ្ញុំថា ចូរទៅរៀន ហើយសរសេរ
(គាត់ចង់អោយលោករៀនសរសេរម្នាក់ម៉ាត់វចនៈ) »។

លោកបានទន្ទេញចប់អាល់គូរអាន បន្ទាប់មក

លោកចាប់ផ្តើមទន្ទេញម្នាក់ម៉ាត់វចនៈ (الحديث) នៅ

សម័យនោះអ្នកស្វែងរកចំណេះវិជ្ជាចាំបាច់ត្រូវរស់នៅ

ជាមួយអ្នកប្រាជ្ញវិទូណាម្នាក់។ ជាដំបូងលោកនៅ

ជាមួយ អ៊ីតនូ ហ្វូរមុហ្សដែលបានទទួលមរណភាពនៅ

ឆ្នាំ១៤៨ហ.ស រយៈពេលប្រាំពីរឆ្នាំលោកមិនដែលទៅ

រៀនជាមួយគ្រូផ្សេងឡើយ រហូតដល់អ៊ីម៉ា ម៉ាលីកបាន

និយាយថាៈ « ខ្ញុំចេញទៅរៀនជាមួយអ៊ីតនូហ្វូរមុហ្ស

អ្នកប្រាជ្ញម្ចាស់ម៉ាត់វចនៈ អ៊ីម៉ា ម៉ាលីក ពិន អាណេស
តាំងពីព្រឹកព្រលឹម ខ្ញុំមិនចេញពីផ្ទះរបស់លោកហួត
ដល់យប់ »។ ក្រោយមក អ៊ីម៉ា ម៉ាលីក បានទៅរៀន
ជាមួយ ណាហ្វៀក ជាខ្ញុំបម្រើរបស់ អ៊ីតនូ អ៊ីមើរ។ ក៏
ដូចគ្នាដែរ លោកបានទៅរៀនជាមួយ អ៊ីតនូ ស្យាហាប
អ៊ីហ្សូសរីយ៉ា លោកជាអ្នកកត់ត្រាម្ចាស់ម៉ាត់វចនៈដំបូង
គេបង្អស់ ហើយលោកជាព្រឹទ្ធបុរស (شيخ) ដ៏ល្បីល្បាញ
ជាងគេនៅទីក្រុងម៉ាឌីណា។ អ៊ីម៉ា ម៉ាលីក បាន
ដំណាលពីលោកក្នុងសាស្ត្រាវាស់ម្លវត្ថុកំរប់លេខ លោក
ចំនួន១៣២ហាទីស មានហាឌីសខ្លះគេលួចប្រឌិត។
ជាមួយនោះលោកក៏បានរៀនជាមួយអ៊ីម៉ា ហ្វាក់ហ្វើរអ៊ី
ស្តាហ្វ៊ីក ជាពូជពង្សណាពី លោកបានចងក្រងហាទីស
ចំនួនប្រាំបួនដែលបានរៀនពីអ៊ីម៉ាក្នុងសាស្ត្រា វាស់
ម្លវត្ថុកំរប់លេខ ក្នុងនោះមានហាទីសចំនួនប្រាំដែល
មានមូលដ្ឋានតំណាលចេញពី ឫសគល់ច្បាស់ពីហាទី

កំណត់របស់អ៊ីម៉ា ម៉ាលីក ពិន អាណេស

អ្នកប្រាជ្ញមូហកម្មម៉ាត់ចន្ទៈ អ៊ុំម៉ា ម៉ាណិក ពិន អាណេស
សតែមួយរំពេច គឺហាទីសតំណាលដោយបញ្ជាពៀរពីរឿង
ធ្វើបុណ្យហ៊ុន រីឯហាទីសបួនទៀតដាច់ខ្សែរយៈអ្នក
តំណាល។ លោកបានតំណាលពី ហ៊ុនស្រាម ពិន អ៊ុំរ៉ះ
ពិន អើហ្ស៊ីពៀរ , មូហកម្មម៉ាត់ ពិន អាល់មុងកាទៀរ , យ៉ះ
យ៉ា ពិន សាអ៊ុដ អាល់កីត្តន អាល់អាន់ស្តារីយ៉េ , សាអ៊ុ
ដ ពិន អាពូ សាអ៊ុដ អាល់មីកហ្គារីយ៉េ , រ៉េពីអៈ ពិន អាបៈ
ឌុររ៉េម៉ាន ដែលគេស្គាល់ថា រ៉េពីអៈថ្មីគំនិត , និងតំណាល
ពីដៃគូរបស់លោកផ្ទាល់ដូចជា អាល់អាវហ្សាអ៊ីយ៉េ និង
អើស្តារីយ៉េ និងអាល់លែស។ អ្នកដែលតំណាលតពី
លោកមានអាបៈឌុររ៉េម៉ាន ពិន មៈទីយ៉េ និងអាល់អីកណា
ពីយ៉េ។

អ្នកប្រាជ្ញម្នាក់ម៉ាត់វចនៈ

អ៊ីម៉ា ម៉ាលីក ពិន អាណេស

វេទិកាទស្សនៈច្បាប់របស់លោក

វេទិកាទស្សនៈច្បាប់របស់លោក

មនុស្សមកអង្គុយជាក្រុម ដើម្បីរៀនសូត្រជាមួយ
លោកតាំងពីលោកមានអាយុ១៧ឆ្នាំ លោកពុំទាន់ហ៊ាន
បញ្ចេញទស្សនៈច្បាប់ លើកលែងតែបន្ទាប់ពីលោក
បានពិគ្រោះប្រឹក្សាជាមួយអ្នកប្រាជ្ញវិទូចំនួន៧០នាក់ នៃ
ពួកអ្នកប្រាជ្ញវិទូក្នុង ទីក្រុងម៉ាឌីណាៈខណៈដែលលោក
មានអាយុ៤០ឆ្នាំ។

ការពិនិត្យពិច័យទៅលើចំណេះដឹង និងទស្សនៈច្បាប់៖

អ្នកប្រាជ្ញមូលកំរើតរំចនៈ

ទីម៉ា ម៉ាលីក ពិន រតាណោស

គេតំណាលអំពីណាពីនៃហាទីសអាតូប្យិយ៉ែរ៉េ៖ ព្យា

ការរំលោភបានមានប្រសាសន៍ថា: « មនុស្សដឹងនាំគ្នា

ជីវៈអូរដង្កែស្វាយរកចំណេះវិជ្ជា ពួកគេពុំប្រទះនឹងអ្នកប្រាជ្ញ

វិទូណាពូកែជាងអ្នកប្រាជ្ញវិទូនៅ ទីក្រុងម៉ាឌីណា៖នោះ

ឡើយ ។ មានអ្នកប្រាជ្ញជាច្រើនបានពន្យល់ថាហាង

សនេះត្រូវនឹងលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់អ្វីម្យ៉ាង ម៉ាណិក។

មានគេមកប្រាប់ អ្នកម៉ា ម៉ាលីកខណៈដែលមានសារស្នា

អាស់ម្លូវត្តក់ច្រើនប្រភេទត្រូវបាននិពន្ធឡើង កាល

សម័យលោកមានអ្នកប្រាជ្ញជាច្រើនបាននិពន្ធសាស្ត្រ

អាស់ម្ល៉ាត់ដូចលោកដែរ លោកបាននិយាយថា: «

ទុកអោយពួកគេធ្វើចុះ មិនអាចបិតបែរជាដាច់ខាត

លើកលែងតែសារស្នាដៃដែលគេនិពន្ធឡើងដោយ

ចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះអស់ឡោះជាម្ចាស់ប៉ុណ្ណោះ »។ ហេតុ

ដូច្នេះ ទើបលោកធ្វើការពិនិត្យពីថ្វីយយ៉ាងស្អិតស្អន់ទៅ

លើទស្សនៈច្បាប់ នៅពេលលោកទទួលភ័ស្តុតាង ឬនៅ

ពេលចាប់អនុវត្ត។ មានគេសួរលោកអំពីបញ្ហាជាច្រើន

លោកមិនទាន់ឆ្លើយតបភ្លាមៗទេ លើកលែងតែបញ្ហា

អ្នកប្រាជ្ញម្ចាស់កម្រិតវិចិត្រៈ

អ្នកម្ចាស់ ម៉ាស៊ីន ពិស អាណេស

តូចតាចប៉ុណ្ណោះ ជួនកាលបញ្ហាខ្លះលោកគិតរាប់ឆ្នាំ
ហើយមិនទាន់មានទស្សនៈណាឯកភាពគ្នានៅឡើយក៏
មានដែរ។ ភាគច្រើននៃទស្សនៈច្បាប់របស់លោកតែង
ភ្ជាប់ជាមួយនឹងព្រះបន្ទូលមួយដែលអស់ឡោះជាម្ចាស់
បានបន្ទូលថាៈ (إن نطن إلا ظنا وما نحن بمستيقنين) មានន័យ
ថាៈ « បើយើងសង្ស័យ វានៅតែជាការសង្ស័យប៉ុណ្ណោះ
តាមពិតពួកយើងមិនទាន់ប្រាកដក្នុងចិត្តនៅឡើយទេ »
។ លោកមិននិយាយលុះត្រាណាលោកមានជំនឿចិត្ត
និងទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង ហើយបើមានគំនិតអ្វីមួយ
ដែលលោកនៅសង្ស័យ លោកបោះបង់គំនិតនោះចោ
ល។

នូវទិកាទស្សនៈច្បាប់របស់លោក

អ្នកប្រាជ្ញម្ចាស់ម៉ាត់ច្រវែង:

អ៊ីម៉ា ម៉ាលីក ពិន អាណេស

ស្មារតីលើកតម្កើងចំណេះដឹង និង ហានិស្សនាស

ស្មារតីលើកតម្កើងរបស់លោកចំពោះ ចំណេះដឹង
គឺ លោកមិនចាប់ផ្តើមលើក ប្រធានបទអ្វីមួយមក
និយាយបកស្រាយ លុះត្រាតែខ្លួនលោកស្អាតស្អំ (មាន
ទឹកស្អាត) លោកមិនដែលឈរនិយាយ ឬឈរសរសេរ
ហាទីស លោកមិនដែលអោយតំលៃដ៏ណាជាងដីក្រុង
ម៉ាឌីណា។

ស្មារតីលើកតម្កើងចំណេះដឹងរបស់លោក

កាពណ្ឌាតនៃ និងចរិកលក្ខណៈរបស់លោក

អស់ឡោះជាម្ចាស់បានប្រទានអោយអ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីក នូវទេពកោសល្យ និងបំណិនជាច្រើនរហូតដល់លោក បានក្លាយជាអ៊ីម៉ាំដែលគ្មាននរណាដូចលោក៖

- ការទន្ទេញ៖ គេចាំថាអ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីក ពូកែចងចាំ ក្នុងជំនួបម្តងនៃវេទ កាចំណេះដឹងលោកអាច ទន្ទេញចាំហាទីសចំនួន៤០។
- លោកពូកែអត់ធ្មត់ និងស្ម័គ្រចិត្ត។
- មានចិត្តជ្រះថ្លាដើម្បីអស់ឡោះក្នុងការរៀនសូត្រ។ លោកធ្វើការពិនិត្យពិច្ច័យ ស្មិតស្មន់ ហ្មត់ចត់ក្នុងការតំណាលហាទីស។ លោកមិន តំណាលតពីហាទីសណាដែលគ្មានមូលដ្ឋាន ច្បាស់លាស់ លោកមិនមើលសំបកក្រៅ ឬរូប រាងរបស់អ្នកតំណាល។ អ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីកបាន និយាយថា៖ « ខ្ញុំបានជួបក្នុងវិហារនេះ (ម៉ាស្ទិត ណាពី) ចំនួន៧០នាក់នៃអ្នកដែលតំណាលពី

អ្នកប្រាជ្ញម្ចាស់កម្មវិធី:

អ៊ុំម៉ា ម៉ាលីក ពិន អាណេស

- អ្នកនេះពីអ្នកនោះរួចនិយាយថា ព្យាករណ៍លោកបានមានប្រសាសន៍ ខ្ញុំមិនទទួលយកពីការតំណាលរបស់ពួកគេឡើយ។ បើសិនជាពួកគេទៀងត្រង់មែននោះ នៅពេលដែលគេដាក់បន្ទុកឱ្យទទួលការខុសត្រូវលើរតនាគារសាធារណៈ នោះពួកគេនឹងរក្សាសេចក្តីទុកចិត្តនេះតែនៅសង្ស័យថាពួកគេពុំមែនជាមនុស្សប្រភេទនេះនៅឡើយទេ »។
- លោកពូកែមើលទឹកមុខមនុស្ស មើលផ្ទះចរិត និងចិត្តរបស់មនុស្ស។

សាក្សីបញ្ជាក់ និងការសម្ភាសន៍ពីភាពអ៊ីម៉ាបស់លោក

- អិតនូ ហ្វូមុហ្សូបានបញ្ជាក់ថា៖ « ហៅគេទៅ ព្រោះគេនឹងក្លាយជាអ្នកប្រាជ្ញវិទូ »
- អិតនូ ស្យាហាបបាននិយាយថា៖ « ឯងគឺជា បិដកផ្ទុកកចំណេះដឹង »។
- គេសួរអាព្វ អាល់អើសវ៉ាត់ថា៖ តើនរណាមាន លទ្ធភាពបញ្ចេញទស្សនៈច្បាប់បន្ទាប់ពីរ៉ឺពីអៈ នៅម៉ាឌីណា? លោកបានតបវិញថា៖ ក្មេង ប្រុសម្នាក់មកពីត្រកូលអាល់អើស្តហ្គាហ៊ីយ៉េ (អ៊ីម៉ា ម៉ាលីក)។
- សាហូយ៉ាន ពិន អ៊ីយ៉េណា៖ «បើប្រៀបនឹងម៉ា លីក តើពួកយើងជាអ្វី? យើងគ្រាន់តែគ្រាប់ តាមស្មារងៃរបស់អ៊ីម៉ា ម៉ាលីកប៉ុណ្ណោះ »។
លោកបានបន្តថា៖ « ខ្ញុំឃើញថា ម៉ាឌីណានឹង មហន្តរាយនៅពេលអត់ពីអ៊ីម៉ា ម៉ាលីក »។
លោកបន្តទៀតថា៖ « អ៊ីម៉ា ម៉ាលីកជា

ចៅហ្វាយនៃអ្នកក្រុងម៉ាឌីណា៖ »។ លោកបាន
និយាយទៀតថា៖ « អ៊ុំម៉ាំ ម៉ាលិកជាចៅហ្វាយ
នៃពួកអ្នកមូស្លីមទូទៅ »។

- អ៊ុំម៉ាំ សាហ្វីអ៊ុយ៖ « បើមានដំណឹងមកដល់ គឺ
អ៊ុំម៉ាំ ម៉ាលិកដូចជាផ្កាយ »។ លោកបានបន្ត
ថា៖ « អ៊ុំម៉ាំ ម៉ាលិក ជាសាស្ត្រាចារ្យរបស់ខ្ញុំ
គ្មាននរណាមានសគុណលើខ្ញុំជាងអ៊ុំម៉ាំ ម៉ា
លិក យើងបានរៀនចំណេះដឹងពីលោក ពិត
ប្រាកដណាស់ ខ្ញុំជាកូនសិស្សម្នាក់នៃកូន
សិស្សដទៃទៀតរបស់អ៊ុំម៉ាំ ម៉ាលិក » លោក
បានបន្តទៀតថា៖ « អ៊ុំម៉ាំ ម៉ាលិកប្រៀបបាន
នឹងផ្កាយព្រឹក ដែលគ្មានផ្កាយណាអាចប្រៀប
ធៀបបាន »។
- អ៊ុំម៉ាំ អាស់អាហ្សាអ៊ុយ៖ « ខ្ញុំបានឃើញបុរស
អ្នកប្រាជ្ញម្នាក់ (ចង់សំដៅចំពោះ អ៊ុំម៉ាំ ម៉ាលិក
)»។

- អាព្វ យូសុហ្វៈ « ខ្ញុំមិនដែលជួបប្រទះនរណា មានចំណេះដឹងជ្រៅជ្រះជាងវិទូទាំងបី គឺ អ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីក អាព្វ ឡែឡា និង អាព្វ ហានីហ្វៈ »។
- អាល់ឡែសៈ « ចំណេះដឹងអ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីកមាន គុណធម៌ បរិសុទ្ធ អ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីកនិយាយសំ រាប់អ្នកណាដែលរៀនសូត្រជាមួយលោក »។
- អ៊ីពន្ធ អាល់មូហ្គារីកៈ « បើគេអោយខ្ញុំជ្រើស រើសអ៊ីម៉ាំម្នាក់សម្រាប់ប្រជាតិយើង នោះខ្ញុំនឹង ជ្រើសរើសយកអ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីក »។
- អ៊ីពន្ធ អាល់មះទីយៈ « អ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីកយល់ពីទ ស្សនៈច្បាប់ខ្លាំងជាង អាល់ហាកាំ និងហាម៉ាដ »។ លោកបានបន្តថាៈ « វិទូហាទីសដែលគេ ត្រូវយកធ្វើជាគំរូមានបួននាក់ គឺ សាហ្វយ៉ាន នៅគូហ្វៈ ម៉ាលីក នៅហ៊ីហ្គ្លែស អាល់អាវហ្សា អ៊ីយ៍នៅស្សាម និងហាម៉ាដ ពិន យ៉ាហ្ស៊ីតនៅ បាស្រាៈ »។

- យ៉ះយ៉ា ពិន សាអ៊ីដៈ « ម៉ាលិក ជាមេដឹកនាំ ពួកអ្នកមានជំនឿខាងផ្នែកហាទីស »។ លោក បានបន្តថាៈ « ម៉ាលិកបិតក្នុងលំដាប់ខ្ពស់បំផុត នៃសហការីរបស់អើសហ្សូសរីយ៉េ ជាវិទូដែល មានទំនុកចិត្ត និងសុក្រឹតជាងគេបំផុតចំពោះ អ្វីគ្រប់យ៉ាង »។ លោកបានបន្តទៀតថាៈ « ម៉ា លិកបិតក្នុងលំដាប់ផ្កាយខាងផ្នែកហាទីស មិន ទទួលបានតំណាលណាដែលខ្សោយ ហើយបាន ជំណាលផ្ទាល់ពីកូនចៅរបស់ពួកជនភៀសខ្លួន និងពួកអ្នកគាំទ្រពួកជនភៀសខ្លួន »។
- អាន់ណាសាអ៊ីយៈ អ្នកទទួលបន្ទុកជា លេខាធិការរបស់អល់ឡោះជាម្ចាស់គឺ ស្បែក ហ្គុះ ម៉ាលិក យ៉ះយ៉ា ពិន សាអ៊ីដ អាល់កីត្តន គ្មាននរណាប្រសើរសម្រាប់ខ្ញុំបន្ទាប់ពីពួកអ្នក ទាន់ជំនាន់សហការីជាងអ៊ុំម៉ា ម៉ាលិក ។

សហការីរបស់អើសហ្សូសរីយ៉េ និងការសរសេររបស់លោក

អ្នកប្រាជ្ញម៉ូហាំម៉ាត់វេចនៈ

រ៉ូម៉ា ម៉ាលីក ពិន អាណេស

- អៈម៉ាត់ ពិន ហាំហ្គាល់៖ «ម៉ាលីកបាននាំហាទី សកប្រសើរ ជាងគេបង្អស់ពីអ៊ែសហ្សូសរីយ៉េ និងអ៊ីពនូ អ៊ូយ៉ែណៈ ។

អ្នកប្រាជ្ញម៉ូហាំម៉ាត់រ៉ាឆនៈ

អ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីក ពិន អាណើស

កូនសិស្សរបស់លោក

ភាគច្រើននៃពួកអ៊ីម៉ាំ ដែលដុះដាលឡើងនៅ
សម័យអ៊ីម៉ាំម៉ាលីកសុទ្ធតែជាកូនសិស្សរបស់លោក។
លោកមានកូនសិស្សមកគ្រប់ពីទិសទីច្រើនឥតគណនា
កត្តាដែលធ្វើអោយលោកមានកូនសិស្សច្រើនបែបនេះ
ដោយសារលោករស់នៅ ក្នុងទីក្រុងម៉ាឌីណា៖ ហើយ
ពួកអ្នកធ្វើបុណ្យហ៊ាំជួនាំគ្នាមកធ្វើទស្សនកិច្ចវិហារណា
ពី ពួកគេនាំគ្នាស្នាក់នៅទីនោះរៀនជាមួយលោក អ្នក

កូនសិស្សរបស់លោក

អ្នកប្រាជ្ញមូហកំម៉ាត់វចនៈ

អ៊ីម៉ា ម៉ាលិក ពិន អាណេស

ខ្លះស្នាក់នៅយូរ ខ្លះទៀតស្នាក់នៅមួយរយៈពេលខ្លី។
ម្យ៉ាងវិញទៀត កត្តាដែលធ្វើអោយលោកមានកូន
សិស្សច្រើន ព្រោះលោកមានអាយុវែងលោកមានអាយុ
រហូតដល់ទៅ៩០ឆ្នាំ។ លោកអ៊ីម៉ា អើហ្សាហាពីយ៍បាន
រាប់ឃើញលើសពី១៥០នាក់ក្នុងចំណោមពួកគេគឺ៖

- លោក មូហកំម៉ាត់ ពិន អ៊ីទ្រេស ជាមេនិកាយ
ស្សាហ្វីអ៊ីយ៍។
- លោក អាប់ឌុលឡោះ ពិន កសិម។
- លោក អាប់ឌុលឡោះ ពិន រ៉ាហាប់។
- លោក អើស្សហាប់ ពិន អាប់ឌុលអាហ្ស៊ីស
ត្រកូលអារ៉ាប់កោយស៊ីយ៍។
- អាសាដ ពិន អាល់ហ្សូរ៉េត។
- អាប់ឌុលម៉ាលិក ពិន អាប់ឌុលឡោះ អាល់ម៉ា
ចេស្សូន។
- អាពូ អាល់ហាសាន់ ពិន អាពូ អ៊ីយ៉េស មកពី
ស្រុកខាត់សាន។

កូនសិស្សរបស់លោក

អ្នកប្រាជ្ញម្ចាស់កម្រិតៈ

អ្នកម្ចាស់ ម៉ាស៊ីន ពិន អាណេស

- អិតន អាណេស អាណេស យ៉ះម៉ាដ មកពី កុលសម្ព័ន្ធអាណេសហិមយ៉េរ។
- អិតន យូដាស្យ អាណេស អាណេសហិមយ៉េរ អាណេស ម៉ះ ហ្គាលីយ៉េ។
- អាណេស អាណេស មកពីកុលសម្ព័ន្ធអាណេស ឡាខាម។
- អាណេស អូស្តាន សាអ៊ីដ ពិន ស្យូកហ្គុះ មកពី ស្រុកខាណេស។
- អាណេស ដាវុដ ស្វីឡែម៉ាន ពិន ចាវុដ មកពីស្រុក តោយ៉ាណេស។
- អាណេស អាណេស មកពី ហ្សាក់រ៉ាន មកពី ស្រុកតូរមុស។
- អាណេស យ៉ះយ៉ា ពិន ហាម៉ាដ អាណេសស៊ីយ៉េ
- អិតន ហ្គាប៊ុន អាណេស អាណេសម៉េរ៉ាហ្សីយ៉េ
- អាណេស អាណេស មកពីពូជអាណេសត្រកូលកោយស៊ី យ៉េ អាណេសកោឡីយ៉េ។

កុលសម្ព័ន្ធអាណេស

ស្នាដៃនិពន្ធរបស់លោក

ស្នាដៃនិពន្ធរបស់លោក

- អាល់ម៉ាវីត្តកៈ ជាស្នាដៃនិពន្ធដ៏សំខាន់បំផុត និងជាតំណែលដ៏ពិសេសរបស់លោក ដែល លោកសរសេរនិពន្ធដោយខ្លួនលោកផ្ទាល់ លោកប្រើពេលនិពន្ធអស់រយៈកាលជិត៤០ ឆ្នាំ។ ជាស្នាដៃនិពន្ធដ៏ល្បីរន្ទី ពួកអ៊ីមាំ ទាំងឡាយបានទទួលស្គាល់ថាជាក្បួនតម្រា ដែលឈានមុខគេ បើប្រៀបនឹងក្បួនតម្រាហា ទីសផ្សេងៗទៀត នៅយុគសម័យលោក និង

សម័យក្រោយៗមកទៀតរហូដល់សម័យអ៊ីម៉ា
អាស់ពូខោរីយ៍។

- លោកអ៊ីម៉ា ស្យាហ្វីអ៊ីយ៍បាននិយាយថា: «
គ្មានសាស្ត្រាណាដែលនិពន្ធឡើងនៅលើផែន
ដីនេះ បន្ទាប់ពីគម្ពីរអាស់គួរអានត្រឹមត្រូវជាង
សាស្ត្រារបស់អ៊ីម៉ា ម៉ាលីក។ ក្នុងតំណាលខ្លះ
សរសេរថា ត្រូវជាង ហើយក្នុងតំណាលខ្លះសរ
សេរថាមានប្រយោជន៍ជាង។ សំដីនេះលេច
ឡើងនៅមុនស្នាដៃសាស្ត្រា អ៊ីម៉ា អាស់ពូខោរី
យ៍បានលេចឡើង។
- លោកអ៊ីម៉ា អាស់ពូខោរីយ៍: « ជាក្បួនសាស្ត្រា
ដ៏ត្រឹមត្រូវបំផុត ម៉ាលីកតំណាលពីណាហៀក
ដំណាលពីអំពនូ អ៊ូម្យើរ »។ អ៊ីម៉ា អាស់ពូខោរី
យ៍បានហៅសាស្ត្រានេះថា សុវណ្ណក្រម (سلسلة الذهب)
ភាគច្រើននៃសាស្ត្រានេះមានសរសេរ
នៅក្នុងសាស្ត្រាអាស់មូរីត្តក់។

- លោកប្រធានតុលាការ អាឡូ ហ្គាកើរ ពិន អា
ល់អាវ៉ាប៊ីយ៍ក្នុងអត្ថកថាសាស្ត្រាអាត់តួរមីហ្ស៊ី
យ៍បាននិយាយថា៖ « សាស្ត្រាអាល់មូរីត្តក់ជា
មូលដ្ឋាន និងជាស្នូល ហើយសាស្ត្រាអាល់ពូ
ខោរីយ៍ជាមូលដ្ឋានទីពីរនៃស្នូលនេះ ដោយ
យោងតាមសាស្ត្រាទាំងពីរនេះគេបាននិពន្ធ
ស្នាដៃផ្សេងៗ ដូចជា សាស្ត្រារបស់លោកមូស្លី
ម និងអាត់តួរមីហ្ស៊ីយ៍ »។
- ស្នាដៃនិពន្ធស្តីអំពីការឆ្លើយតបទៅនឹងពួក
និកាយព្រះលិខិតនិយម
- សារស្តីអំពីព្រះលិខិត
- ស្នាដៃនិពន្ធស្តីអំពីក្បួនមើលផ្កាយ និងក្បួន
តារាសាស្ត្រ
- សារស្តីអំពីច្បាប់ក្រមវិនិច្ឆ័យ នៃអំណាចតុល
ការមាន១០ភាគ
- អត្ថកថាពាក្យពិបាកនៃគម្ពីរអាល់តួរអាន

អ្នកប្រាជ្ញម៉ូហាំម៉ាត់រ៉ាចនៈ

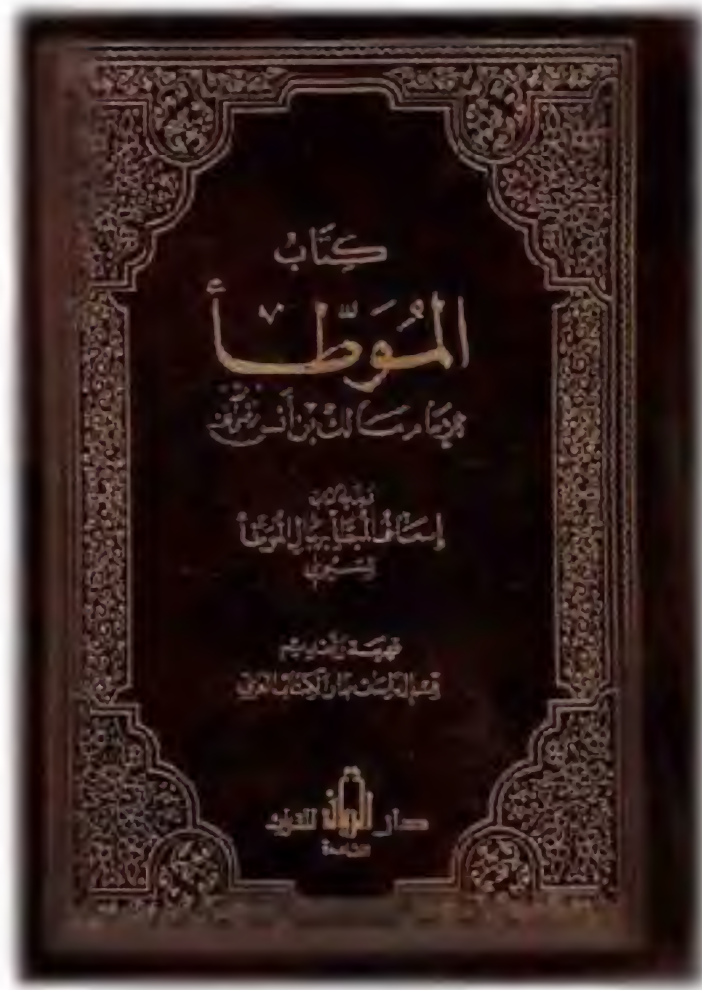
អ៊ីម៉ា ម៉ាឡិក ពិន អាណេស

- បញ្ជីកំណត់ត្រាធំ ជាកម្រងសារទាក់ទងនឹង
ក្បួនច្បាប់ឥស្លាមដែលគេតំណាល ពីលោក
មានប្រហែលចំនួន ៣៦០០០ ករណី។

អ្នកប្រាជ្ញម៉ូហាំម៉ាត់រ៉ាឆនៈ

អ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីក ពិន អាណើស

វិធីសាស្ត្រផែននិពន្ធសាស្ត្រអាល់មូវីត្ត

វិធីសាស្ត្រផែននិពន្ធសាស្ត្រអាល់មូវីត្ត

អ៊ីម៉ាំ ម៉ាលីក បានប្រកាន់ខ្ជាប់នូវលក្ខខណ្ឌជាច្រើន
តឹងរឹង និង សុក្រឹតបំផុតក្នុងការនិពន្ធសាស្ត្ររបស់
លោក ដោយប្រើវិធីពិនិត្យពិច្ច័យ សិក្សាស្រាវជ្រាវ និង
សំរិតសំរាំងយកហាទីសណាដែលត្រឹមត្រូវ។ លោក
បានត្រាប់តាមរបៀបពួកអ្នកនិពន្ធសម័យលោកផងដែរ
លោកសរសេរភ្ជាប់ជាមួយហាទីសនូវពាក្យសំដីរបស់
ពួកសហការី និងពួកអ្នកទាន់ជំនាន់សហការី និងទស្សនៈ
របស់ពួកអ្នកប្រាជ្ញខាងក្បួនច្បាប់ ក្នុងនោះមាន

វិធីសាស្ត្រទី២ (ស្រាវជ្រាវស្វ័យប្រវត្តិ)

អ្នកប្រាជ្ញម្ចាស់កម្រិត៖ អ៊ុំម៉ា ម៉ាលីក ពិន អាណេស

ពាក្យទំនៀមរបស់ពួកសហការីរហូតដល់ទៅ៦១៣
ពាក្យ។ និងទ្រឹស្តីរបស់ពួកអ្នកទាន់ជំនាន់ ពួកសហការី
ចំនួន២៨៥ទ្រឹស្តី។ ក្នុងជំពូកនីមួយៗចាប់ផ្តើម ដោយ
ហាទីសដែលតំណាលតគ្នារហូតដល់ណាពី បន្ទាប់មក
លើកពីទំនៀមរបស់ពួកសហការី ហើយជួនកាល
លោកលើកពីការអនុវត្តជាក់ស្តែងរបស់អ្នកស្រុកម៉ាឌី
ណៈមកបកស្រាយ...ដូច្នេះ ក្នុងពេលតែមួយសាស្ត្រា
របស់លោកជាក្បួនទីសផង និងជាក្បួនហ្វីកោះផង។ ពុំ
មែនគ្រាន់តែជាសាស្ត្រាដែលប្រមូលចងក្រង ការ
តំណាលតែប៉ុណ្ណោះទេ។

មូលហេតុនៃភាពខ្វែងគ្នាក្នុងសាស្ត្រាណល់ម៉ូរ៉ាត

សាស្ត្រាណល់ម៉ូរ៉ាតក៏មាន១៦កថាភាគដែល លោកហៅថាសៀវភៅ ចាប់ផ្តើមដោយសៀវភៅស្តីអំពី ពេលវេលាថ្ងាយបង្គំ និងបញ្ចប់ដោយសៀវភៅស្តីអំពីឈ្មោះរបស់ព្យាការីម្លប់ហាំម៉ាត់។

សាស្ត្រានេះជាក្បួនកំណត់ត្រាឥស្សាមង្គីឧត្តុង្គឧត្តមមួយ ក៏ជាសៀវភៅមួយច្បាប់ដ៏មានតម្លៃគ្របដណ្តប់នូវហាទីស ដែលតំណាលពីណាពីមួយចំនួនធំ និងតំណែលទ្រឹស្តីដ៏វិសេសវិសាលរបស់ពួកសហការី និងពួកអ្នកទាន់ជំនាន់សហការី និងពួកអ្នកជំនាន់ក្រោយៗទៀត។ ក្នុងនោះក៏មានមានចងក្រងនូវការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងទស្សនៈច្បាប់របស់លោកផងដែរ។

គេអោយឈ្មោះម៉ូរ៉ាតក៏ព្រោះអ្នកនិពន្ធសៀវភៅ បានត្រួសត្រាយ សម្ភាស និងបើកផ្លូវអោយមនុស្សទូទៅ។ គេបានតំណាលពីអ៊ីម៉ា ម៉ាលីកថាៈ « លោកបានដាក់ជូនសៀវភៅរបស់លោក អោយអ្នកប្រាជ្ញវិទូខាងក្បួនច្បាប់ត្រួតពិនិត្យចំនួន៧០នាក់ នៃពួក

មូលហេតុភាពខ្វែងគ្នាក្នុងសាស្ត្រាណល់ម៉ូរ៉ាត

អ្នកប្រាជ្ញម្នាក់ម្នាក់ៗ (ស្រាវជ្រាវ) បានបង្ហាញពីស្ថានភាពនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

អ្នកប្រាជ្ញម្នាក់ម្នាក់ៗ ម៉ាតិកា ពិន អាណេស

អ្នកប្រាជ្ញវិទូនៅទីក្រុងម៉ាឌីណា៖ ពួកគាត់ទាំងអស់បាន
ឯកភាព ខ្ញុំដាក់ឈ្មោះសៀវភៅនេះថា អាស់ម្វីត្តក់ »។
អ៊ីម៉ា ម៉ាតិកាបង្រៀនសៀវភៅអាស់ម្វីត្តក់ នេះដល់
មនុស្សលោករយៈកាល៤០ឆ្នាំលោក បានសរសេរ
បន្ថែម លុបចោល និងកែលម្អក្នុងកំឡុងពេលនោះ ពួក
កូនសិស្សស្តាប់ ឬសូត្រអោយលោកស្តាប់ ដូច្នេះបាន
ជាសាស្ត្រាអាស់ម្វីត្តក់មានតំណាល ច្រើនខុសៗគ្នា
ដោយសារលោកបានធ្វើការកែសម្រួល ទៅលើសា
ស្ត្រានេះ មានសិស្សខ្លះ តំណាលតពីលោកមុននឹង
លោកកែសម្រួល អ្នកខ្លះក្នុងពេលលោកកំពុងកែ
សម្រួល ហើយអ្នកខ្លះទៀតបានតំណាលតពីលោកនៅ
ដំណាក់កាលចុងក្រោយ នៃជីវិតរបស់លោក ហើយ
មួយចំនួនទៀតបានតំណាលតពីលោកទាំងមូលតែម្តង
និងមួយចំនួនទៀតតំណាលតពីលោកមិនទាន់គ្រប់នៅ
ខ្វះសេចក្តីនៅឡើយ។ ហេតុដូច្នេះ ទើបសាស្ត្រា អាស់
ម្វីត្តក់របស់លោកលឿថាមានតំណាលច្រើនច្បាប់ តែ
តំណាលដែលសំខាន់ៗនោះគឺ៖

អ្នកប្រាជ្ញម៉ូហាំម៉ាត់រ៉ាចនៈ

អ៊ីម៉ា ម៉ាលីក ពិន អាណេស

- តំណាលរបស់យ៉ះយ៉ា ពិន យ៉ះយ៉ា អាល់មេស មូទីយ៉ា អាល់ឡេស៊ីយ៉ា ឆ្នាំ២៣៤ហ.សគឺជា តំណាលដ៏ល្បីល្បាញជាងគេអំពីអ៊ីម៉ា ម៉ាលីក ផ្អែកលើតំណាលនេះពួកអ្នកប្រាជ្ញបានយកជា គោលក្នុងការធ្វើអត្ថកថា។
- តំណាលរបស់អាពូ មុស្តាប៉ា អ៊ីសហ្សូសរីយ៉ា លក្ខណៈពិសេសក្នុងតំណាលនេះមានសេចក្តី បន្ថែម ហើយក៏ជាតំណាលចុងក្រោយបង្អស់ ដែលតំណាលអំពីអ៊ីម៉ា ម៉ាលីក គឺជាតំណាល ដែលគេយកមកជជែកគ្នារវាងពួកអ្នកប្រាជ្ញវិ ទ្យ។
- តំណាលរបស់អាប៉ាឌុលឡោះ ពិន មុស្តីម៉ះ អា ល់អ៊ីកណាពីយ៉ាឆ្នាំ២២១ហ.ស ជាតំណាល ដែលមានទំហំធំជាងគេ ហើយអាប៉ាឌុលឡោះ ជាបុគ្គលដែលមានការ ពិនិត្យពិច័យ ច្បាស់លាស់ជាងគេក្នុងការតំណាលសាស្ត្រា អាល់មូរីត្តក់នេះ ជាមតិយល់ឃើញរបស់ អ៊ីពន្ទ

មូលហេតុការព្រឹទ្ធសន្តិភាពក្នុងសហប្រជាជាតិ

អ្នកប្រាជ្ញម្ចាស់ម៉ាត់វចនៈ

អ៊ុំមាំ ម៉ាលិក ពិន អាណេស

ម្ល៉ឹង អាន់ណាសាអ៊ុំ និងអិតន្ទ អាល់ម៉ាឌីនី
យ៍។

ស្ទង់អត្តកថាសាស្ត្រាអាល់ម្ល៉ឹងត្តកៈ

- ពន្លឺអត្តកថាសាស្ត្រាអាល់ម៉ាវត្តក់ ម៉ាលិក ពិន អាណេស និតន្ទដោយ អាព្វហ្គាកើរ ពិន អាល់ អាវ៉ាប៊ីយ៍ កាន់និកាយម៉ាលីកីយ៍។
- កម្រងអត្ថបទក្រុមមេនិកាយហ្វីកោះតាមតំបន់ និងអ្នកប្រាជ្ញវិទូប្រទេសផ្សេងៗរួមទាំងអត្តកថា សាស្ត្រាអាល់ម្ល៉ឹងត្តក់ ពន្យល់ពីទស្សនៈ និង តំណែលទ្រឹស្តីផ្សេងៗ អត្តាធិប្បាយដោយ សង្ខេប និតន្ទដោយ អិតន្ទ អាប់ឌុលពៀរ។
- អត្តកថាពាក្យពិបាកក្នុងសាស្ត្រាអាល់ម្ល៉ឹងត្តក់ និ ពន្ទដោយ អេសិលមីយ៍។
- វិថីកាត់ឆ្ពោះទៅកាន់សាស្ត្រាអាល់ម្ល៉ឹងត្តក់និតន្ទ ដោយ អាល់កាន់ហ្វៈឡាវីយ៍។
- អត្តកថា អេសហ្ស៊ីរកោវីយ៍អំពីអាល់ម្ល៉ឹងត្តក់។

ស្ទង់អត្តកថាសាស្ត្រាអាល់ម្ល៉ឹងត្តកៈ

អ្នកប្រាជ្ញមូហាំម៉ាត់វ៉ាចន:

អ៊ីម៉ា ម៉ាលីក ពិន អាណេស

មរណភាពរបស់លោក

មរណភាពរបស់លោក

បន្ទាប់ពីការរស់នៅប្រកបដោយមានន័យ និង
បំពេញកាតព្វកិច្ចដ៏ទូលំទូលាយ លោកអ៊ីម៉ា ម៉ាលីក
បានទទួលមរណភាពនៅក្នុងខែនិទាយរដូវទី១ឆ្នាំង
១៧៩ហ.ស ត្រូវនឹងឆ្នាំ៧៩៥គ.ស មានអាយុវែងរហូត
ជិតដល់ទៅ៨៦ឆ្នាំ។ កាលនោះចៅហ្វាយក្រុងម៉ាឌីណាៈ
ឈ្មោះ អាប៌ឌុលឡោះ ពិន មូហាំម៉ាត់ ពិន អ៊ីប្រហ៊ីម
មកពីត្រកូលអាល់អាហ្គើស បានរៀបចំថ្វាយបង្គំជូន
សព្វ ហែ និងសែងគ្រួសាររបស់លោក ហើយបាន

អ្នកប្រាជ្ញម៉ូហាំម៉ាត់វ៉ាចនៈ

អ៊ីម៉ា ម៉ាលីក ពិន អាណេស

បញ្ចុះសពរបស់លោកនៅអាល់ប្តាកៀក។ លោក អ៊ីម៉ា ស្យាហ្វីអ៊ីយ៍បាននិយាយថា៖ « កាលពួកយើងនៅមីក្កៈ ម្តាយមីងខ្ញុំបានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ យប់មិញខ្ញុំយល់សប្តិឃើញ ចម្លែក ខ្ញុំបានសួរគាត់ថា មីងយល់សប្តិឃើញអ្វី? គាត់ ប្រាប់ខ្ញុំថា ខ្ញុំឃើញគេមកប្រាប់ខ្ញុំថា យប់នេះមានអ្នក ប្រាជ្ញវិទូកំពូលបំផុត នៃមនុស្សនៅលើផែនដី លោកអ៊ី ម៉ា ស្យាហ្វីអ៊ីយ៍បានបន្តថា ពួកយើងគិតថាដូច្នោះ ហើយវាគឺជាថ្ងៃដែលអ៊ីម៉ា ម៉ាលីក ពិន អាណេសទទួល មរណភាព »។